

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska
Jerzy Ciemniewski
Janusz Grzelak
Michał Nawrocki
Marek Antoni Nowicki
Teresa Romer
Stefan Starczewski

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes:	Danuta Przywara
Wiceprezes:	Adam Bodnar
Sekretarz:	Maciej Nowicki
Skarbnik:	Elżbieta Czyż
Członek Zarządu:	Janina A. Kłosowska

Warszawa, 10 stycznia 2012 r.

081
...../2012/OBS/DG/DB

Szanowny Pan
Jan Dworak
Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 9
01-015 Warszawa

Helsińska Fundacja Praw Człowieka (dalej: „HFPC”) pragnie zwrócić się do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (dalej: „KRRiT” lub „Rada”) z wnioskiem o wyjaśnienie procedury przyznawania koncesji nadawcom telewizyjnym do prowadzenia działalności nadawczej w ramach multipleksów cyfrowej telewizji naziemnej. Szczególne wątpliwości HFPC wzbudza brak podania do opinii publicznej jasno określonych oraz transparentnych kryteriów wyboru nadawców, jakie są stosowane przez KRRiT przy rozstrzyganiu konkursu służącego rozdysponowaniu dostępnych miejsc na platformie cyfrowej.

Opisywany w ostatnich dniach przez media przypadek stacji telewizyjnej „TV Trwam” ujawnił potrzebę udostępnienia opinii publicznej szczegółowych informacji na temat kryteriów, na podstawie których KRRiT przyznaje lub odmawia przyznania koncesji na nadawanie sygnału telewizyjnego w multipleksach. Zasadność decyzji koncesyjnej KRRiT kwestionują również inni nadawcy - „Superstacja”, „Mediasat” i „Astro”. Podawane przez przedstawicieli KRRiT przesłanki „różnorodnej oferty programowej”, a także „gwarancji powodzenia finansowego przedsięwzięcia” w odniesieniu do uruchomienia oraz utrzymania działalności nadawczej - w ocenie HFPC - nie spełniają wymogów przejrzystości.

W przypadku „TV Trwam” powołano się na racje finansowe, nie podając przy tym, z jakich względów oceniono negatywnie wiarygodność finansową tego nadawcy. W świetle dotychczasowego funkcjonowania stacji na rynku medialnym od 2003 r., decyzja ta może wzbudzać uzasadnione wątpliwości. Tym bardziej, że wśród nadawców, którym przyznano koncesję w ramach konkursu, znaleźli się usługodawcy oferujący nowe kanały telewizyjne, których sytuacja na rynku mediów wydaje się bardziej niepewna, skoro nie rozpoczęli oni jeszcze działalności nadawczej.

W opinii HFPC, zarówno przywołane przez KRRiT kryterium programowe, jak i kryterium finansowe, powinny być uzupełnione o szczegółowe parametry (np. wskazanie przesłanek oceny danej oferty programowej, czy też wykazu konkretnych gwarancji finansowych, jakie powinien przedstawić nadawca stający do procedury konkursowej). Parametry te powinny zostać podane do wiadomości publicznej najpóźniej z dniem ogłoszenia konkursu.

Udostępnienie powyższych informacji leży w interesie publicznym i ma kluczowe znaczenie nie tylko dla sprawowania kontroli społecznej nad podmiotami nadającymi sygnał telewizyjny w Polsce oraz działaniami samej KRRiT, ale jest ważne także dla funkcjonowania rynku medialnego. Niewątpliwie nadawanie za pośrednictwem multipleksu stwarza dodatkowe szanse rozwoju dla poszczególnych nadawców (także tych już istniejących na rynku), przede wszystkim poprzez możliwość dotarcia do poszerzonego kręgu odbiorców. Nadawcy, którzy ubiegają się o miejsce na platformie cyfrowej, powinni zatem znać jasne warunki uczestnictwa w konkursie KRRiT, pozwalające na skuteczną weryfikację negatywnej decyzji tego organu. Ponadto nadawcy, którym przyznano koncesję, powinni być świadomi wymogów potrzebnych do utrzymania prawa do działalności nadawczej na platformie, co zwiększyłoby pewność obrotu gospodarczego w sektorze medialnym.

Zapewnienie przejrzystości procesu wyboru dokonywanego przez KRRiT jest szczególnie istotne w kontekście braku efektywnych mechanizmów rewizji pierwotnie wydanej decyzji koncesyjnej. Pomimo formalnej dostępności administracyjnej oraz administracyjno-sądowej drogi odwoławczej, pomyślny dla nadawcy wynik takiego postępowania może nie zagwarantować przynależnego mu miejsca na platformie. Oznaczałoby to bowiem konieczność cofnięcia koncesji dla jednego z nadawców, którzy na mocy wcześniejszej decyzji KRRiT, rozpoczęli już działalność w multipleksie.

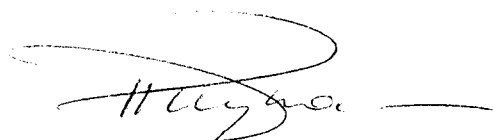
HFPC pragnie jednocześnie zwrócić uwagę na standardy międzynarodowe w zakresie regulowania działalności nadawczej w drodze koncesji. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „ETPC” lub „Trybunał”), odmowa udzielenia koncesji może oznaczać ingerencję w prawo do swobody wypowiedzi chronione na mocy art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (dalej: „EKPC”, zob. np. orzeczenie z 5 listopada 2002 w sprawie *Demuth p. Szwajcarii*, skarga nr 38743/97). ETPC wskazuje, że organom krajowym przysługuje w tej kwestii dość szeroki margines oceny, podkreślając jednocześnie, że Trybunał może odstąpić od zakwestionowania zasadności podjętych decyzji koncesyjnych jedynie wówczas, gdy nałożone ograniczenia zostały „wszechstronnie umotywowane”. ETPC wielokrotnie akcentował również, że obowiązek pełnego i przejrzystego uzasadnienia decyzji organów państwowych ma realną funkcję gwarancyjną i zapewnia warunki dla wykonania przez stronę przysługującego jej prawa do skutecznego środka odwoławczego (art. 13 EKPC).

W świetle międzynarodowych standardów wolności słowa niezwykle ważne wydaje się poszanowanie zasad pluralizmu, również w zakresie przyznawanych koncesji. Zasada pluralizmu wynika m.in. z art. 11 Europejskiej Karty Praw Podstawowych, w myśl którego „szanuje się wolność i pluralizm mediów”. Nie odnosi się ona wyłącznie do pluralizmu własności mediów, ale również do różnorodności przekazywanych informacji. Na pluralizm zwróciła również uwagę Komisja Europejska w trzystopniowej analizie opracowanej w styczniu 2007 r. (*Commission three-step approach for advancing the debate on media pluralism within the European Union*, IP/07/52). Przedstawianie zróżnicowanych poglądów, ujęć i wieloaspektowego ukazywania spraw ma na celu realizację tzw. „communication right” odbiorcy, dającego mu prawo do uzyskania pełnej, uczciwej informacji oraz możliwość usłyszenia i porównania wielu opinii.

Ze względu na powyżej przedstawione argumenty, HFPC pragnie zwrócić się z uprzejmą prośbą o udostępnienie przez KRRiT informacji na temat szczegółowych kryteriów doboru nadawców w konkursach o koncesję uprawniającą do nadawania w multipleksach cyfrowych, a także o przesłanie uzasadnienia negatywnej decyzji Rady w odniesieniu do stacji telewizyjnej „TV Trwam”.

Wniosek przygotowany w ramach prac programu „Obserwatorium Wolności Mediów w Polsce” HFPC.

Z wyrazami szacunku,

Danuta Przywara
Prezes Zarządu

